

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
Факультет дошкільної педагогіки та психології
Кафедра дошкільної педагогіки**

Мардарова І. К., Листопад О. А., Гуданич Н. М.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ
ПЕРЕДВИЩОЇ, ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

Одеса – 2024

УДК: 377.014(477)+ 378(477)

М 54

Рекомендовано до друку вченою радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(Протокол № 13 від 28 березня 2024 року)

Укладачі:

Мардарова Ірина Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної педагогіки

Листопад Олексій Анатолійович – доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри дошкільної педагогіки

Гуданич Наталія Миколаївна – викладач кафедри дошкільної педагогіки

Рецензенти:

Анненкова І. П. – доктор педагогічних наук, професор, начальник
навчального відділу, Одеський національний медичний університет;

Кисельова О. І. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
метрології, якості та стандартизації, Державний університет інтелектуальних
технологій і зв'язку.

Мардарова І. К., Гуданич Н. М., Листопад О. А. Методичні рекомендації до
практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни
«Організація освітньої діяльності в закладах фахової передвищої, вищої
освіти»: метод. реком. Одеса : Університет Ушинського, 2024. 78 с.

Структура методичних рекомендацій відповідає плану та програмі
навчальної дисципліни «Організація освітньої діяльності в закладах фахової
передвищої, вищої освіти» для закладів вищої освіти педагогічного профілю.
У методичних рекомендаціях відображено ключові питання з навчальної
дисципліни, технологічну карту підготовки здобувачів вищої освіти, критерії
оцінювання. Методичні рекомендації можуть стати в нагоді здобувачам
вищої освіти, спеціальності 012 «Дошкільна освіта», рівень вищої освіти
другий (магістерський), викладачам закладів вищої освіти.

© Мардарова І. К., Листопад О. А., Гуданич Н. М. 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ	10
ІНСТРУКЦІЯ З ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ	32
ВИКОНАННЯ ПИСЬМОВОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЦОЇ, ВИЩОЇ ОСВІТИ»	35
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	41
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	51
СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Організація освітньої діяльності в закладах фахової передвищої, вищої освіти» складається з двох модулів. Практичні завдання містять ключові питання з навчальної дисципліни, систему базових понять, що сприяють формуванню у майбутніх фахівців дошкільної освіти компетентностей, необхідних для комплексної організації освітнього процесу в сучасному закладі фахової передвищої (або вищої) освіти на основі міжнародних та національних стандартів організації освітньої діяльності; розвиток в них професійних якостей й організаційної культури, стимулювання настанови на використання набутого досвіду у подальшому професійному становленні.

Очікувані програмні результати навчання

ПРН 1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПРН 9. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

ПРН 13. Визначити і схарактеризувати основні принципи, функції, методи управління закладом дошкільної освіти.

ПРН 14. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики організації освітньої діяльності в закладах фахової передвищої та вищої освіти, планувати, організовувати освітню діяльність, забезпечувати та оцінювати її якість.

Очікувані результати вивчення дисципліни:

знати:

- принципи державної політики в галузі фахової передвищої, вищої освіти;
- законодавство з питань фахової передвищої, вищої освіти, плани і положення закладів фахової передвищої, вищої освіти;

- правила та форми організації освітнього процесу закладів фахової передвищої, вищої освіти, відповідного структурного підрозділу;
- стандарти фахової передвищої, вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем освіти, професійні стандарти для відповідних видів професійної діяльності (за наявності), вимоги до структури та змісту освітніх програм (освітньо-професійна, освітньо-наукова), вимоги та критерії акредитації освітньої програми;
- особливості розробки та порядок реалізації сертифікатних програм закладів освіти;
- сучасні дидактичні та методичні засади організації освітнього процесу, викладання психолого-педагогічних дисциплін, методи та технології оцінювання результатів навчання, вимоги і правила дотримання академічної доброчесності;
- вплив ідей модернізації дошкільної освіти в Україні на організацію підготовки фахівців в закладах фахової передвищої, вищої освіти.

уміти:

- володіти навичками критичного мислення, вміти аналізувати навчальні та реальні педагогічні ситуації, пов'язані з організацією освітнього процесу у закладах фахової передвищої, вищої освіти;
- спостерігати, виявляти та оцінювати основні результати організації освітнього процесу закладу фахової передвищої, вищої освіти, здійснювати організаційну діяльність згідно вимог законодавчої нормативно-правової бази України;
- аналізувати нормативні документи і матеріали, формулювати та обґрунтовувати судження і пропозиції з фахових питань;
- аналізувати стандарти фахової передвищої, вищої освіти, освітні програми, визначати цілі та завдання, структурні компоненти освітньої

програми, програмні результати навчання, критерії оцінювання якості освітніх програм;

- визначати зв'язок освітньої програми зі стратегією закладу фахової передвищої, вищої освіти та актуальними потребами суспільства науки, економіки, ринку і праці;
- визначати відповідність власних професійних компетентностей вимогам професійного стандарту та виявляти труднощі, усувати недоліки власної діяльності.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

КЗ-1. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо;

КЗ-7. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти;

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентоздатності на ринку праці;

КС-10. Визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту (фахової передвищої та вищої освіти), попередніх результатів навчання здобувачів освіти, їхніх потреб;

КС-11. Планувати і здійснювати освітній процес у закладах фахової передвищої та вищої освіти;

КС-12. Застосовувати різні види і форми оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, визначати освітню траєкторію.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Державна політика і нормативно-правові засади організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти

Тема 1. Основні засади організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти

Формування і реалізація державної політики у сфері освіти. Міжнародні нормативно-правові акти про організацію освітнього процесу та їхній вплив на формування державної політики в галузі фахової передвищої, вищої освіти України. Система фахової передвищої, вищої освіти. Право на отримання фахової передвищої, вищої освіти. Головні завдання і напрями організації діяльності закладів фахової передвищої, вищої освіти. Українське законодавство щодо забезпечення освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти: Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про фахову передвищу освіту» тощо. Категорії учасників освітнього процесу. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів фахової передвищої, вищої освіти.

Тема 2. Нормативні документи державного регулювання у межах отримання певної спеціальності

Стандартизація освітньої діяльності. Стандарти фахової передвищої, вищої освіти. Порядок розгляду та затвердження стандартів освіти. Професійні стандарти на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», «Вихователь закладу дошкільної освіти», перелік загальних компетентностей та трудових функцій. Національна рамка кваліфікацій. Рівні національної рамки кваліфікацій.

Тема 3. Організація професійної підготовки в закладах фахової передвищої, вищої освіти

Освітні програми (освітньо-професійна, освітньо-наукова). Положення про освітню програму. Обов'язкові та вибіркові компоненти освітньої

програми. Критерії оцінювання якості освітніх програм та порядок проведення їх акредитації в закладах фахової передвищої освіти (Державною службою якості освіти України), вищої освіти (Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти). Акредитація освітніх програм іноземними акредитаційними агентствами та незалежними установами оцінювання. Рівні, ступені та кваліфікації освіти згідно опанування відповідних освітніх програм. Сертифікатні програми. Навчально-методичне забезпечення та особливості сертифікатної програми. Порядок розробки, відкриття, запровадження та закриття сертифікатних програм. Порядок реалізації сертифікатних програм.

Змістовий модуль 2. Практика організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти

Тема 4. Планування освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Навчальний план як основа організації освітнього процесу. Основні вимоги до навчального плану та особливості його розробки. Порядок формування вибіркової складової індивідуального навчального плану студентів. Графік освітнього процесу. Роль робочого плану в організації освітнього процесу. Робоча програма та силабус навчальної дисципліни. Навчально-методичний комплекс дисципліни. Особливості та вимоги до складання розкладу навчальних занять та заліково-екзаменаційних сесій.

Тема 5. Особливості організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти

Основні завдання освітнього процесу. Документи з організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти. Участь в організації освітнього процесу факультетів, кафедр, циклових комісій. Індивідуальна освітня траєкторія та навчальний час здобувача освіти.

Особливості навчання здобувачів освіти за індивідуальним графіком. Рух здобувача освіти: порядок поновлення, переведення, відрахування. Навчальний час. Форми організації навчання, особливості інституційної (очна (денна, вечірня), заочної, дистанційної, мережевої і дуальної форм навчання. Організація самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти. Практична підготовка здобувачів освіти. Організація освітнього процесу із застосуванням цифрових технологій навчання. Правила поведінки здобувачів освіти. Робочий час науково-педагогічних працівників. Порядок організації інклюзивного навчання у закладах фахової передвищої, вищої освіти. Реалізація права на академічну мобільність, форми і види академічної мобільності здобувачів освіти.

Тема 6. Забезпечення якості освітнього процесу та атестація здобувачів освіти

Чинники забезпечення якості фахової передвищої, вищої освіти. Критерії якості освітнього процесу. Рівні та види контролю якості навчання. Критерії та шкала оцінювання знань студентів закладів фахової передвищої, вищої освіти. Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності закладів фахової передвищої, вищої освіти. Оцінка якості освітнього процесу, моніторинг практичної підготовки здобувачів освіти. Академічна доброчесність учасників освітнього процесу. Атестація здобувачів фахової передвищої освіти. Зовнішнє незалежне оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти, національний мультитест як альтернатива ЗНО. Атестація здобувачів вищої освіти (об'єктивне оцінювання результатів навчання). Документи про фахову передвищу, вищу освіту.

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Семінар-практикум «Державна стратегія організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти»

Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотним зв'язком: «Формування і реалізація державної та міжнародної політики у сфері освіти». Робота в мікрогрупі. Відпрацювання «Soft skills». Письмова робота.

До практичного заняття

1. Аналіз державних та закордонних законотворчих документів, які регламентують загальні положення здобуття освіти та організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти (у вигляді доповіді-презентації за вибором студента):

- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про вищу освіту»;
- Закон України «Про фахову передвищу освіту»;
- Конвенція з подолання дискримінації в освіті;
- Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації;
- Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок;
- Конвенція про права осіб з інвалідністю;
- Загальна декларація прав людини;
- Конвенція про визнання учбових курсів, дипломів про вищу освіту та учбових ступенів у державах регіону Європи;
- Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні;
- Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Питання національного інформаційного центру академічної мобільності»;

- Наказ Міністерства закордонних справ України «Про затвердження інструкції про порядок консульської легалізації офіційних документів в Україні і за кордоном»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту»;
- Наказ «Порядок визнання в Україні документів про загальну середню, професійну (професійно-технічну), фахову передвищу освіту, що відповідають 2-5 рівням Національної рамки кваліфікацій, виданих закладами освіти іноземних держав».

На практичному занятті

1. Захист доповіді-презентації «Державна політика в організації освітнього процесу закладів фахової передвищої, вищої освіти», участь у дискусії (підготовка запитань для обговорення).
2. Розробка мапи розуму «Система фахової передвищої, вищої освіти».
3. Письмова робота (за темою).

Питання для обговорення:

- Реалізація державної політики у сфері освіти.
- Вплив міжнародних нормативно-правових актів про організацію освітнього процесу на формування державної політики в галузі фахової передвищої, вищої освіти України.
- Реалізація права на отримання фахової передвищої, вищої освіти в Україні.
- Напрями організації діяльності закладів фахової передвищої, вищої освіти.
- Законодавство щодо забезпечення освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти в Україні.
- Категорії учасників освітнього процесу.

- Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів фахової передвищої освіти.
- Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти.

Література

1. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
2. Закон України «Про вищу освіту» (документ 1556-VII, чинний, поточна редакція – Редакція від 27.12.2023, підстава - 3438-IX). *Верховна Рада України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 28.02.2024)
3. Закон України «Про фахову передвищу освіту» (Документ 2745-VIII, чинний, поточна редакція – Редакція від 27.12.2023, підстава - 3438-IX). *Верховна Рада України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 28.02.2024)
4. Інформаційний бриф: Освітній процес у ЗВО під час воєнного стану в Україні (2022 р.). URL: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00ZKWS.pdf (дата звернення 28.02.2024)
5. Листопад О. А., Мардарова І. К. Методика підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності у системі дошкільної освіти. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*, 2021. Вип. 3 (47). С. 10-18.
6. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 88 с.
7. Наукові парадигми освітнього ландшафту. *Управління закладом освіти: підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних*

університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Тернопіль-Бердянськ.: БДПУ, ТНПУ ім. Гнатюка, 2022. С. 57-89.

8. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення 28.02.2024)

9. Organization and Administration in Higher Education / Edited By Kristina 'KP' Powers, Patrick J. Schloss. New York, 2023. 298 p.

Практичне заняття «Освітні стандарти фахової передвищої, вищої освіти»

Групове обговорення. Робота в мікрогрупі. Аналіз стандартів фахової передвищої, вищої освіти. Відпрацювання «Soft skills».

До практичного заняття

1. Аналіз документів у вигляді доповіді-презентації (за вибором студента):

- Порядок розгляду та затвердження стандартів освіти. Порядок внесення змін до стандартів освіти.
- Про затвердження Національної рамки кваліфікацій
- Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010

На практичному занятті

1. Порівняльний аналіз (у вигляді доповіді-презентації) стандартів фахової передвищої освіти (фаховий молодший бакалавр), вищої освіти (бакалавр, магістр) спеціальності 012 Дошкільна освіта;

2. Розробка мапи розуму «Вимоги освітніх стандартів».

Питання для обговорення:

- Стандартизація освітньої діяльності в закладах фахової передвищої, вищої освіти.
- Затверджені стандарти фахової передвищої, вищої освіти.
- Порядок розгляду та затвердження стандартів освіти фахової передвищої, вищої освіти: процедура зовнішнього рецензування.
- Ініціювання внесення змін до затвердженого стандарту фахової передвищої, вищої освіти.
- Порядок розгляду пропозицій щодо внесення змін до стандартів фахової передвищої, вищої освіти.

Література

1. Стандарти фахової передвищої, вищої освіти України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzheni-standarti-vishoyi-osviti>; <https://mon.gov.ua/ua/osvita/fahova-peredvisha-osvita/sector-fahovoyi-peredvishoyi-osviti/zatverdzheni-standarti> (дата звернення 28.02.2024)
2. Порядок розгляду та затвердження стандартів фахової передвищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvysycha%20osvita/2021/02/18/poryadok-rozhlyadu-ta-zatverdzhennya-standartiv-fahovoyi-peredvysychoyi-osvity28012021.doc> (дата звернення 28.02.2024)
3. Порядок розгляду та затвердження стандартів вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/poryadok-rozhlyadu-ta-zatverdzhennya-standartiv-vishoyi-osviti> (дата звернення 28.02.2024)

Практичне заняття «Професійні стандарти»

Групове обговорення. Робота в мікрогрупі. Аналіз професійних стандартів. Відпрацювання «Soft skills». Письмова робота.

На практичному занятті

1. Аналіз (у вигляді доповіді-презентації) (на вибір студента) професійних стандартів на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», «Вихователь закладу дошкільної освіти».

2. Письмова робота (за темою).

Питання для обговорення:

- Структура, основний зміст можливості застосування професійного стандарту.

- Загальні відомості професійного стандарту: «Викладачі закладів вищої освіти», «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», «Вихователь закладу дошкільної освіти».

- Назви типових посад.

- Умови праці. Умови допуску роботи за професією.

- Загальні компетентності. Перелік трудових функцій.

- Професійний стандарт як ключовий елемент взаємодії ринку праці та управління персоналом.

- Підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження професійних стандартів.

Література

1. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти». URL:

https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%200hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf

(дата звернення 28.02.2024)

2. Професійний стандарт на групу професій «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro->

zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti (дата звернення 28.02.2024)

3. Професійний стандарт на групу професій «Вихователь закладу дошкільної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення 28.02.2024)

4. Типові програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження професійних стандартів «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» та «Вихователь закладу дошкільної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/profesijnij-standart-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti/pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikov-shodo-vprovadzhennya-profesijnih-standartiv> (дата звернення 28.02.2024)

Воркшоп «ОПП і ОНП спеціальності 012 Дошкільна освіта»

Групове обговорення. Робота в мікрогрупі. Аналіз освітніх програм, сертифікатних програм. Відпрацювання «Soft skills».

До практичного заняття

1. Аналіз (у вигляді доповіді-презентації) сертифікатних програм ОПП – фахового молодшого бакалавра, ОПП – бакалавра, ОПП – магістра спеціальності 012 Дошкільна освіта. (сертифікатна програма за вибором студента).

На практичному занятті

1. Порівняльний аналіз (у вигляді доповіді-презентації) ОПП – фахового молодшого бакалавра, ОПП – бакалавра, ОПП – магістра спеціальності 012 Дошкільна освіта.

2. Обговорення доповідей, участь у дискусії «Чи потрібне навчання за сертифікатними програмами: переваги/недоліки».

Питання для обговорення:

- Особливості розробки освітніх програми (освітньо-професійна, освітньо-наукова).
- Обов'язкові та вибіркові компоненти освітньої програми.
- Рівні, ступені та кваліфікації освіти згідно опанування відповідних освітніх програм.
- Керівник сертифікатної програми.
- Навчально-методичне забезпечення та особливості сертифікатної програми.
- Порядок розробки, відкриття, запровадження та закриття сертифікатних програм/

Література

1. Положення про сертифікатні програми в Державному закладі «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». URL: https://www.pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/org.osv.proc/polozh_pro_sert_prog.pdf (дата звернення 28.02.2024)
2. Примірний зразок освітньо-професійної програми для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів та інших нормативних документів: Лист Міністерства освіти і науки України від 28 квітня 2017 року. URL: List-MON-1-9-239-vid-28-04-2017-zrazok-OP-bakalavr.pdf (дата звернення 28.02.2024)
3. Розроблення освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти: методичні рекомендації/ укл. Н. Вітранюк, О. Соколова, Т. Іщенко, Т. Дуднік, Т. Дудус. Київ: НМЦ, 2022. 59 с.

Ділова гра «Експертиза освітньо-професійної програми ОПП на здобуття рівня «фаховий молодший бакалавр» (або «бакалавр», «магістр») спеціальності 012 Дошкільна освіта»

Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотним зв'язком;
«Особливості експертної роботи з акредитації освітніх програм». Робота в командах, відпрацювання здатності організовувати командну роботу, аналізувати й дискутувати згідно ролей: «експерти – розробники». Письмова робота.

На практичному занятті

1. Аналіз та обґрунтування критеріїв оцінювання освітніх програм ОПП – фахового молодшого бакалавра, ОПП – бакалавра, ОПП- магістра спеціальності 012 Дошкільна освіта,

2. Захист аналітичної записки: «Алгоритм розробки освітньо-професійної програми на здобуття рівня «фаховий молодший бакалавр» (або «бакалавр», «магістр») спеціальності 012 Дошкільна освіта» (на вибір студента).

3. Розробка мап розуму; «Аналітична діяльність освітнього експерта під час інституційного аудиту закладів фахової передвищої освіти», «Акредитація освітніх програм закладів вищої освіти національним агентством із забезпечення якості вищої освіти».

4. Письмова робота (за темою).

Питання для обговорення:

- Оцінювання якості освітніх програм Державною службою якості освіти України.
- Оцінювання якості освітніх програм Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.
- Критерії оцінювання якості освітніх програм.
- Акредитація освітніх програм іноземними акредитаційними агентствами та незалежними установами оцінювання.

Література

1. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5d6/f6f/665/5d6f6f66500b6196614933.pdf> (дата звернення 28.02.2024)
2. Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти (документ z1608-21, чинний, поточна редакція. Прийняття від 01.07.2021). *Верховна рада України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1608-21#Text> (дата звернення 28.02.2024)

Практичне заняття «Особливості розробки навчальних та робочих планів організації освітнього процесу»

Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотним зв'язком: «Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу (навчальний, робочий план, робоча програма, силабус, НМКД)». «Навчальний план як основа організації освітнього процесу». «Основні вимоги до навчального плану та особливості його розробки». «Порядок формування вибіркової складової індивідуального навчального плану студентів». Участь у дискусії. Робота у командах.

До практичного заняття

1. Підготовка доповіді-презентації (тема за вибором студента):
 - «Порівняльний аналіз робочої програми та силабусу навчальної дисципліни»;
 - «Навчально-методичний комплекс дисципліни».

На практичному занятті

1. «Порівняльний аналіз навчальних планів та робочих планів» до ОПП – фахового молодшого бакалавра, або ОПП – бакалавра, ОПП- магістра (у вигляді презентації) (на вибір студента).
2. Обговорення доповідей, організація дискусії «Компоненти навчально-методичного забезпечення освітнього процесу».

Питання для обговорення:

- Перелік навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.
- Особливості розробки і затвердження навчального плану.
- Анкетування студентів: порядок формування вибіркової складової індивідуального навчального плану студентів.
- Розробка та затвердження робочого плану в організації освітнього процесу.
- Структура робочої програми навчальної дисципліни.
- Силабус навчальної дисципліни та особливості його розробки та затвердження.
- Навчально-методичний комплекс дисципліни.

Література

1. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
3. Закон України «Про вищу освіту» (документ 1556-VII, чинний, поточна редакція – Редакція від 27.12.2023, підстава - 3438-IX). *Верховна Рада України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 28.02.2024)
4. Закон України «Про фахову передвищу освіту» (Документ 2745-VIII, чинний, поточна редакція – Редакція від 27.12.2023, підстава - 3438-IX). *Верховна Рада України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 28.02.2024)
2. Інформаційний бриф: Освітній процес у ЗВО під час воєнного стану в Україні (2022 р.). URL: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00ZKWS.pdf (дата звернення 28.02.2024)
3. Кулішов В. С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с.

5. Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським), другим (магістерським) рівнями вищої освіти в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». URL: https://www.pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P002.pdf (дата звернення 28.02.2024)

6. Про затвердження Типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти та Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-23#Text> (дата звернення 28.02.2024)

7. Равчина Т., Шемелюк Г. Організація освітнього процесу в системі фахової передвищої освіти у вимірі законодавчих змін. *Вісник Львівського університету*. Серія педагогічна. 2019. Випуск 34. С.198–208.

8. Розроблення освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти: методичні рекомендації/ укл. Н. Вітранюк, О. Соколова, Т. Іщенко, Т. Дуднік, Т. Дудус. Київ: НМЦ, 2022. 59 с.

9. Сбруева А. А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с.

10. Organization and Administration in Higher Education / Edited By Kristina 'KP' Powers, Patrick J. Schloss. New York, 2023. 298 p.

Практичне заняття «Графік освітнього процесу»

Робота в командах, відпрацювання здатності організовувати командну роботу. Відпрацювання «Soft skills». Письмова робота.

На практичному занятті

1. «Складання графіка освітнього процесу у закладі фахової передвищої, або вищої освіти (на вибір студентів)».

2. «Складання розкладу навчальних занять на місяць».

3. «Складання розкладу екзаменаційно-залікової сесії».

4. Письмова робота (за темою).

Питання для обговорення:

- Особливості розробки графіка освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти
- Особливості розробки графіка освітнього процесу в закладі вищої освіти
- Специфіка складання розкладу навчальних занять протягом семестру та складання розкладу екзаменаційно-залікової сесії.

Література

1. Інструкція щодо складання розкладу занять у закладі вищої освіти. URL: https://www.oa.edu.ua/publik_information/instruction_rozklad.pdf (дата звернення 28.02.2024)

2. Кисіль В. В., Драч І. В., Кисіль Т. М. Модель задачі складання та оптимізації розкладу занять за умови задоволення об'єктивних та суб'єктивних вимог навчального закладу. *Інформатика, обчислювальна техніка та автоматизація. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: технічні науки. 2019. Том 30 (69). Ч. 1 № 6. С.65-70.

3. Кулішов В. С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с.

4. Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським), другим (магістерським) рівнями вищої освіти в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». URL: https://www.pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P002.pdf (дата звернення 28.02.2024)

5. Про затвердження Типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти та Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-23#Text> (дата звернення 28.02.2024)

6. Равчина Т., Шемелюк Г. Організація освітнього процесу в системі фахової передвищої освіти у вимірі законодавчих змін. *Вісник Львівського університету*. Серія педагогічна. 2019. Випуск 34. С.198–208.

7. *Organization and Administration in Higher Education / Edited By Kristina 'KP' Powers, Patrick J. Schloss. New York, 2023. 298 p.*

Практичне заняття (рольова гра) «Індивідуальна освітня траєкторія здобувача освіти, організація навчання у закладах фахової передвищої, вищої освіти»

Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотним зв'язком; «Особливості організації навчання в закладах фахової передвищої, вищої освіти», «Використання інформаційно-комунікаційних технологій під час організації навчання здобувачів освіти», «Академічна мобільність учасників освітнього процесу в національних та зарубіжних закладах освіти», «Індивідуальна освітня траєкторія осіб з особливими освітніми потребами» .

Робота в командах, відпрацювання здатності організовувати командну роботу, аналізувати й дискутувати згідно ролей: «викладач–студент».

До практичного заняття

1. Аналіз положень (у вигляді доповіді-презентації, за вибором студента):

- «Положення про організацію освітнього процесу закладу освіти»,
- «Положення Про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу»;
- «Положення Про кваліфікаційні (магістерські) роботи на здобуття другого (магістерського) рівня»;
- «Положення Про організацію самостійної роботи студентів»;
- «Положення про організацію практики здобувачів освіти»;
- «Положення про студентський науковий гурток (проблемна група»;

- «Положення Про порядок переведення відрахування та поновлення студентів»;
- Положення про порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;
- «Положення щодо запобігання та протидії проявам булінгу в освітньому середовищі»;
- «Правила призначення академічних стипендій»;
- «Положення про дистанційне навчання здобувачів освіти»;
- «Концепція освітньої діяльності з підготовки здобувачів фахової передвищої освіти на 2020-2030 р.р.».

2. Розробка й обґрунтування інструкції використання дистанційних технологій при організації освітнього процесу (у вигляді доповіді-презентації, за вибором студента): Microsoft Office 365, LMS Moodle, електронна пошта, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (Microsoft Teams, ZOOM, Google Meet, Skype та ін.).

3. Есе – за вибором студента (5-6 стор.):

- «Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти»;
- «Організація освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти»;
- «Індивідуальний навчальний план студента»;
- «Умови організації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами»;
- «Я викладач закладу вищої освіти»;
- «Академічна мобільність здобувача освіти».

На практичному занятті

1. Підготовка доповіді-презентації «Індивідуальна освітня траєкторія здобувача освіти», участь у дискусії (*розігрування та вирішення конкретної педагогічної ситуації організація навчання у закладах фахової передвищої, вищої освіти*).

2. Розробка мапи розуму «Індивідуальний графік здобувача освіти»

Питання для обговорення:

- Завдання освітнього процесу, основні положення.
- Організація освітнього процесу на факультеті.
- Освітня діяльність кафедр.
- Участь в організації освітнього процесу циклових комісій.
- Індивідуальна освітня траєкторія здобувача освіти.
- Навчальний час.
- Особливості навчання здобувачів освіти за індивідуальним графіком.
- Порядок поновлення, переведення, відрахування здобувача освіти.
- Основні форми організації навчання, особливості інституційної (очна (денна, вечірня), заочної, дистанційної, мережевої і дуальної форм навчання).
- Самостійної та індивідуальної роботи здобувачів фахової передвищої, вищої освіти.
- Організація практики здобувачів освіти.
- Цифрові технології організації освітнього процесу.
- Робочий час науково-педагогічних працівників.
- Особливості інклюзивного навчання у закладах фахової передвищої, вищої освіти.
- Академічна мобільність, форми і види академічної мобільності здобувачів освіти.

Література

1. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

2. Дем'янюк В. Особливості роботи викладачів коледжів з обдарованими студентами в системі МАН: досвід і перспективи: навчально-методичний посібник. Рівне: РОІППО, 2018. 101 с.

3. Закон України «Про вищу освіту» (документ 1556-VII, чинний, поточна редакція – Редакція від 27.12.2023, підстава - 3438-IX). *Верховна Рада України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 28.02.2024)

4. Закон України «Про фахову передвищу освіту» (Документ 2745-VIII, чинний, поточна редакція – Редакція від 27.12.2023, підстава - 3438-IX). *Верховна Рада України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 28.02.2024)

5. Інформаційний бриф: Освітній процес у ЗВО під час воєнного стану в Україні (2022 р.). URL: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00ZKWS.pdf (дата звернення 28.02.2024)

6. Кулішов В. С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с.

7. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 88 с.

8. Основи педагогіки та інноваційні технології у вищій школі: Навчально-методичний посібник / уклад. Л. І. Васецька. 2-е вид., доповн. і перероб. Запоріжжя : ЗДМФУ, 2023. 145 с.

9. Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським), другим (магістерським) рівнями вищої освіти в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». URL: https://www.pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P002.pdf (дата звернення 28.02.2024)

10. Постоян Т. Г. Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Управління освітньою та інноваційною діяльністю»: метод. реком. Одеса : Університет Ушинського, 2020. 73 с.

11. Про затвердження Типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти та Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-23#Text> (дата звернення 28.02.2024)

12. Равчина Т., Шемелюк Г. Організація освітнього процесу в системі фахової передвищої освіти у вимірі законодавчих змін. *Вісник Львівського університету*. Серія педагогічна. 2019. Випуск 34. С.198–208.

13. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с.

14. Organization and Administration in Higher Education / Edited By Kristina 'KP' Powers, Patrick J. Schloss. New York, 2023. 298 p.

15. Structural and Functional Model of Professional Reflection Development in Teachers in the System of Methodical Work/ Nataliia Denha, Svitlana Genkal, Nataliya Shandra, Oleksii Lystopad, Mardarova Iryna, Maksymenko Anatolii // Web of Science. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*. 2022. Volume 14. Issue 1. Pages: 504-520. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/14.1/532>

Круглий стіл «Правила поведінки учасників освітнього процесу»

Робота в командах, відпрацювання здатності організовувати командну роботу. Відпрацювання «Soft skills». Письмова робота.

На практичному занятті

1. Розробка кодексу честі учасників освітнього процесу (загальні положення, правила поведінки учасників освітнього процесу з їх обґрунтуванням, політика доброчесності) (10 пунктів).

2. Письмова робота (за темою).

Питання для обговорення:

- Моральні принципи учасників освітнього процесу.
- Правила поведінки в закладах фахової передвищої, вищої освіти
- Правила поведінки на заняттях.
- Політика доброчесності в закладі фахової передвищої, вищої освіти.

Література

1. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

2. Закон України «Про вищу освіту» (документ 1556-VII, чинний, поточна редакція – Редакція від 27.12.2023, підстава - 3438-IX). *Верховна Рада України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 28.02.2024)

3. Закон України «Про фахову передвищу освіту» (Документ 2745-VIII, чинний, поточна редакція – Редакція від 27.12.2023, підстава - 3438-IX). *Верховна Рада України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 28.02.2024)

4. Кодекс честі учасників освітнього процесу Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». URL: https://pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/ZND001.pdf (дата звернення 28.02.2024)

5. Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським), другим (магістерським) рівнями вищої освіти в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». URL: https://www.pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P002.pdf (дата звернення 28.02.2024)

6. Равчина Т., Шемелюк Г. Організація освітнього процесу в системі фахової передвищої освіти у вимірі законодавчих змін. *Вісник Львівського університету*. Серія педагогічна. 2019. Випуск 34. С.198–208.

7. *Organization and Administration in Higher Education / Edited By Kristina 'KP' Powers, Patrick J. Schloss. New York, 2023. 298 p.*

Семінар-практикум «Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності закладів фахової передвищої, вищої освіти»

Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотним зв'язком; «Чинники забезпечення якості освіти». «Рівні та види контролю якості навчання здобувачів освіти». «Шкала оцінювання знань студентів». «Оцінка якості освітнього процесу, академічна доброчесність, моніторинг практичної підготовки здобувачів освіти». «Атестація здобувачів освіти». «Отримання документів про здобуття освіти. Робота в командах, відпрацювання здатності організовувати командну роботу. Відпрацювання «Soft skills». Письмова робота.

До практичного заняття

1. Аналіз положень (у вигляді доповіді-презентації, за вибором студента):

- «Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу»; «Положення про порядок створення та організації роботи екзаменаційної комісії і проведення державної кваліфікованої атестації здобувачів фахової передвищої, або вищої освіти»;
- «Положення про проведення директорських/ або ректорських контрольних робіт»;
- наказ міністерства освіти «Про затвердження форм документів про фахову передвищу, вищу освіту (наукові ступені) та додатка до них, зразка академічної довідки».

На практичному занятті

1. Аналіз «Положення про внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності закладу освіти» (у вигляді доповіді-презентації).

2. Розробка показників оцінки якості освітнього процесу ЗВО/або фахового коледжу.

3. Письмова робота (за темою).

Питання для обговорення:

- Фактори і критерії забезпечення якості фахової передвищої освіти.
- Фактори і критерії забезпечення якості вищої освіти.
- Контроль якості навчання.
- Шкала оцінювання знань студентів закладів фахової передвищої освіти.
- Шкала оцінювання знань студентів закладів вищої освіти.
- Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності закладів фахової передвищої, вищої освіти.
- Особливості проведення моніторингу практичної підготовки здобувачів освіти.
- Дотримання академічної доброчесності учасників освітнього процесу.
- Особливості атестація здобувачів фахової передвищої освіти. Проведення ЗНО, національного мультитесту.
- Особливості атестації здобувачів вищої освіти.
- Вимоги до форм і змісту документів про фахову передвищу, вищу освіту.
- Перелік інформації, яка повинна міститися в документах про фахову передвищу, вищу освіту.

Література

1. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
2. Закон України «Про вищу освіту» (документ 1556-VII, чинний, поточна редакція – Редакція від 27.12.2023, підстава - 3438-IX). *Верховна Рада України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 28.02.2024)
3. Закон України «Про фахову передвищу освіту» (Документ 2745-VIII, чинний, поточна редакція – Редакція від 27.12.2023, підстава - 3438-IX). *Верховна Рада України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 28.02.2024)
4. Кисельова О. І., Коломієць Л. В., Шевцов А. Г. Якість вищої освіти: організація навчання та вимірювання знань. Одеса: Бондаренко М. О., 2017. 244 с.
5. Кулішов В. С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с.
6. Про документи про вищу освіту (науковий ступінь). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/811-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення 28.02.2024)
7. Про документи про фахову передвищу освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0786-21#Text> (дата звернення 28.02.2024)
8. Равчина Т., Шемелюк Г. Організація освітнього процесу в системі фахової передвищої освіти у вимірі законодавчих змін. *Вісник Львівського університету*. Серія педагогічна. 2019. Випуск 34. С.198–208.
9. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с.
10. Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; кол. авторів: А. Василюк,

М. Дей, В. Базелюк (та ін.); НАПН України, Університет менеджменту освіти. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с.

11. Organization and Administration in Higher Education / Edited By Kristina 'KP' Powers, Patrick J. Schloss. New York, 2023. 298 p.

ІНСТРУКЦІЯ З ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Самостійна та індивідуально навчально-дослідна робота здобувачів вищої освіти передбачає опрацювання і засвоєння освітнього матеріалу з навчальної дисципліни «Організація освітньої діяльності в закладах фахової передвищої, вищої освіти». Здобувачі освіти виявляють вміння: критично відноситись до інформаційних матеріалів, вміти аналізувати навчальні та реальні педагогічні ситуації, пов'язані з організацією освітнього процесу у закладах фахової передвищої, вищої освіти; спостерігати, виявляти та оцінювати основні результати організації освітнього процесу закладу фахової передвищої, вищої освіти, здійснювати організаційну діяльність згідно вимог законодавчої нормативно-правової бази України; аналізувати та характеризувати нормативні документи і матеріали; аналізувати та обговорювати стандарти фахової передвищої, вищої освіти, освітні програми, визначати цілі та завдання, структурні компоненти освітньої програми, програмні результати навчання, критерії оцінювання якості освітніх програм; визначати та обґрунтовувати зв'язок освітньої програми зі стратегією закладу фахової передвищої, вищої освіти та актуальними потребами суспільства науки, економіки, ринку і праці; визначати відповідність власних професійних компетентностей вимогам професійного стандарту та виявляти труднощі, усувати недоліки власної діяльності.

Всі завдання самостійної та індивідуально-дослідної роботи розробляються та завантажуються здобувачами освіти у фіксовані терміни в персональні папки на One Drive згідно визначеного порядку. Персональні

папки здобувачів створюються на One Drive викладача дисципліни, здобувачам освіти надається доступ до власної папки. Здобувач освіти має доступ тільки до персональної папки. Текстові матеріали завантажуються згідно окреслених вимог: комп'ютерний набір документу формату А-4, кегль 14, шрифт – Times New Roman, інтервал – 1,5, мова – українська. Поля: ліве - 30мм, праве - 15мм, верх – 2,5 мм, низ – 2,5 мм.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ): аналітична записка «Алгоритм розробки освітньо-професійної програми на здобуття рівня «фаховий молодший бакалавр» (або «бакалавр», «магістр») спеціальності 012 Дошкільна освіта» (на вибір студента). Індивідуально-дослідне завдання подається у вигляді презентації з фіксованою кількістю слайдів до 20 слайдів. Наприкінці слайдів обов'язково вказуються списки використаних джерел. Література оформляється згідно з вимогами. Посилання у тексті подаються у квадратних дужках – []. Перша цифра відповідає номеру джерела в списку літератури, після коми ставиться мала буква «с» з крапкою і цифра, що означає номер сторінки у списку джерел, на яке зроблено посилання. Якщо в одних дужках автор посилається на два і більше джерел, то вони відокремлюються крапкою з комою (;). Наприклад: [3, с. 124], [5, с. 17–17; 10, с. 91]. У тексті вживаються такі знаки: лапки – (« »), апостроф – ('), через відступ тире (–), а не дефіс (-). Двокрапка (:) ставиться без відступу. Титульний лист аналітичної записки оформляється згідно з вимогами кафедри.

Методичні рекомендації щодо написання есе: Есе – вільний твір на запропоновану викладачем тематику. Характеризується виразним, вичерпним, трактуванням обраної теми. Містить чіткий, розгорнутий виклад суті поставленої проблеми, аналіз літератури, педагогічних концепцій і поглядів, підбір та детальний аналіз прикладів, що ілюструють проблему, власні міркування та умовиводи, висновки, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми, методичні рекомендації. Есе подається в

електронному або рукописному вигляді, форма подання залишається на вибір здобувачів освіти.

Вимоги до рукописного варіанту есе: есе оформлюється з дотримання граматичних та орфографічних правил у зошиті або на аркушах паперу формату А4. Кількість рукописних сторінок від 5 до 6 сторінок. Титульний лист оформляється згідно з вимогами кафедри. Після написання, робиться фото есе та завантажується у персональну папку здобувача освіти.

Вимоги до електронного варіанту есе: комп'ютерний набір документа формату А-4, кегль 14, шрифт – Times New Roman, інтервал – 1,5, мова – українська. Поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верх – 2,5 мм, низ – 2,5 мм. Сторінки нумеруються. У тексті статті вживаються такі знаки: лапки – (« »), апостроф – ('), через відступ тире (–), а не дефіс (-). Двокрапка (:) ставиться без відступу. Титульний лист оформляється згідно з вимогами кафедри. Кількість сторінок від 5 до 6 сторінок. Розроблене есе завантажується у персональну папку.

Методичні рекомендації щодо написання розробки мапи розуму: Для розробки «мапи розуму» використовують програми Microsoft Word, Google Drawing, MindOnMap. Аркуш листа розташовується в альбомній орієнтації. У центрі аркуша розміщують центральний образ (головне поняття, проблему). Це може бути малюнок, або геометрична фігура. Центральний образ обов'язково підписується. Підпис – це назва теми, концепції, проєкту, що досліджується (наприклад, «Вимоги освітніх стандартів»). Від центрального образу відводяться «гілки» головних ідей, міркувань. Їх кількість складає від двох до десяти. До головних «гілок» прикріплюються підпорядковані «гілки», асоціативно пов'язані із головними ідеями, поняттями, що деталізують їх. До підпорядкованих «гілок» додаються ідеї нижчого рівня із ще більшою конкретизацією і деталізацією. Усі «гілки» необхідно підписати ключовими словами. За допомогою мап розуму здобувачі вищої освіти можуть бачити зв'язки між ключовими і тематичними поняттями навчальної

дисципліни, малювати діаграми, вставляти фігури, текст, рекомендували відео контент, додавати сторінки вебсайтів з цікавою інформацією.

ВИКОНАННЯ ПИСЬМОВОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ, ВИЩОЇ ОСВІТИ»

Призначення письмової роботи

Письмова робота одна з форм перевірки й оцінювання засвоєних здобувачами освіти знань, рівня їх самостійності й активності.

У письмовій роботі система завдань передбачає виявлення рівня знань з певного модуля і розуміння сутності загальних понять, уміння самостійно робити узагальнення, використовуючи знання і навички. Письмова робота вимагає від здобувача освіти повної, чіткої, логічної і завершеної відповіді, при написанні письмової роботи не припустимі скорочення слів.

Письмова робота, що не пройшла атестацію повертається студенту на доопрацювання.

Рекомендації щодо виконання письмової роботи

Письмові роботи пишуться за кожною темою змістовного модуля.

Загальні критерії оцінювання підготовки здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Організація освітньої діяльності в закладах фахової передвищої, вищої освіти».

1. Повнота знань – вичерпне володіння понятійним апаратом навчальної дисципліни за всіма змістовними модулями.

2. Гнучкість – проявляється в умінні здобувача вищої освіти трансформувати знання з метою використання у нестандартних ситуаціях.

3. Систематичність – упорядкованість та послідовна ієрархія деякої сукупності знань, розуміння зв'язків і взаємозалежностей між педагогічними явищами і об'єктами, що відображено у знаннях.

4. Усвідомленість – розуміння значення і можливостей застосування отриманих знань, у практичних діях з організації освітнього процесу.

Тематика письмової роботи

До кожної роботи здобувач освіти розкриває 1 запитання на вибір

I письмова робота

1. Розкрийте особливості формування і реалізації державної політики у сфері освіти.
2. Схарактеризуйте міжнародні нормативно-правові акти про організацію освітнього процесу та розкрийте їхній вплив на формування державної політики в галузі фахової передвищої, вищої освіти України.
3. Схарактеризуйте систему фахової передвищої освіти України.
4. Схарактеризуйте систему вищої освіти України.
5. Право на отримання фахової передвищої, вищої освіти.
6. Розкрийте головні завдання і напрями організації діяльності закладів фахової передвищої, вищої освіти.
7. Схарактеризуйте Закон України «Про вищу освіту»,
8. Схарактеризуйте Закон України «Про фахову передвищу освіту».
9. Схарактеризуйте категорії учасників освітнього процесу.
10. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів фахової передвищої освіти.
11. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти.

II письмова робота

1. Розкрийте особливості стандартизації освітньої діяльності в Україні.
2. Схарактеризуйте стандарт фахової передвищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта.

3. Схарактеризуйте стандарт вищої освіти (рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень) спеціальності 012 Дошкільна освіта.
4. Схарактеризуйте стандарт вищої освіти (рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень) спеціальності 012 Дошкільна освіта.
5. Схарактеризуйте порядок розгляду та затвердження стандарту вищої освіти.
6. Схарактеризуйте порядок розгляду та затвердження стандарту фахової передвищої освіти.
7. Схарактеризуйте професійні стандарти на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», «Вихователь закладу дошкільної освіти»: перелік загальних компетентностей та трудових функцій.
8. Схарактеризуйте національну рамку кваліфікацій. Рівні національної рамки кваліфікацій.

III письмова робота

1. Розкрийте різницю між освітніми програмами (освітньо-професійна, освітньо-наукова).
2. Схарактеризуйте «Положення про освітню програму».
3. Розкрийте різницю між обов'язковими та вибірковими компонентами освітньої програми.
4. Схарактеризуйте критерії оцінювання якості освітніх програм фахової передвищої, вищої освіти.
5. Розкрийте порядок проведення акредитації освітніх програм фахової передвищої освіти.
6. Розкрийте порядок проведення акредитації освітніх програм вищої освіти.
7. Схарактеризуйте особливості акредитації освітніх програм іноземними акредитаційними агентствами та незалежними установами оцінювання.

8. Розкрийте рівні, ступені та кваліфікації освіти згідно опанування відповідних освітніх програм.

9. Схарактеризуйте порядок розробки, відкриття, запровадження та закриття сертифікатних програм.

10. Визначте порядок реалізації сертифікатних програм.

IV письмова робота

1. Схарактеризуйте навчально-методичне забезпечення освітнього процесу.

2. Розкрийте основні вимоги до навчального плану та особливості його розробки.

3. Розкрийте особливості розробки графіка освітнього процесу.

4. Розкрийте порядок формування вибіркової складової індивідуального навчального плану студентів.

5. Розкрийте роль робочого плану в організації освітнього процесу.

6. Схарактеризуйте особливості розробки та використання робочої програми та силабусу навчальної дисципліни в освітньому процесі.

7. Навчально-методичний комплекс дисципліни.

8. Розкрийте вимоги до складання розкладу навчальних занять та заліково-екзаменаційних сесій.

V письмова робота

1. Схарактеризуйте основні завдання освітнього процесу.

2. Визначте та схарактеризуйте основні документи з організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти.

3. Визначте та схарактеризуйте основні документи з організації освітнього процесу в закладах вищої освіти.

4. Розкрийте участь факультету, кафедри, циклової комісії в організації освітнього процесу закладу освіти.

5. Розкрийте особливості навчання здобувачів освіти за індивідуальним планом та графіком.
6. Навчальний час здобувача освіти.
7. Рух здобувача освіти: порядок поновлення, переведення, відрахування.
8. Схарактеризуйте правила поведінки здобувачів освіти.
9. Схарактеризуйте робочий час науково-педагогічних працівників.
10. Схарактеризуйте форми організації навчання.
11. Схарактеризуйте особливості самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти.
12. Розкрийте особливості практичної підготовки здобувачів освіти.
13. Схарактеризуйте організацію освітнього процесу із застосуванням цифрових технологій навчання.
14. Схарактеризуйте організацію навчання осіб з особливими освітніми потребами.
15. Розкрийте реалізацію права здобувачів освіти на академічну мобільність.
16. Схарактеризуйте форми і види академічної мобільності здобувачів освіти.

VI письмова робота

1. Схарактеризуйте рівні та види контролю якості навчання.
2. Розкрийте критерії оцінювання знань студентів.
3. Схарактеризуйте «Положення про внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності». Схарактеризуйте оцінку якості освітнього процесу, моніторинг практичної підготовки здобувачів освіти.
4. Академічна доброчесність учасників освітнього процесу.
5. Розкрийте особливості атестації здобувачів фахової передвищої освіти. Схарактеризуйте особливості проведення зовнішнього незалежного

оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти, (національний мультитест як альтернатива ЗНО).

6. Розкрийте особливості атестації здобувачів вищої освіти.
7. Схарактеризуйте вимоги до документів про фахову передвищу, вищу освіту.

Оформлення письмової роботи

Усі письмові роботи з навчальної дисципліни «Організація освітньої діяльності в закладах фахової передвищої, вищої освіти» здобувачі вищої освіти виконують у єдиному зошиті обсягом 12 арк.

Титульна сторінка зошита оформлюється за формою:

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Кафедра дошкільної педагогіки

Письмова робота
з навчальної дисципліни
«Організація освітньої діяльності в закладах фахової передвищої, вищої
освіти»

студента (ки) _____ (шифр групи)

ПІБ студента

Одеса 20__/20__ н.р.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	бали	Критерії
Практичні заняття	0 балів	Студент магістратури не бере участі в занятті, є лише спостерігачем.
	1 бал	Студент бере участь у занятті, водночас не висловлює власних міркувань, не може запропонувати приклади застосування здобутих знань. Відтворює незначну частину навчального матеріалу, має поверхові уявлення про предмет вивчення, неаргументовано висловлює думку. Використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали, виконує практичні завдання за умови сторонньої допомоги. Не приймає участі у дискусії.
	2 бали	Знання здобувача є достатньо повними, він самостійно застосовує відповідний навчальний матеріал, виконуючи практичні завдання; аналізує, робить висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але припускається неточностей. Здобувач самостійно використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали виконуючи практичні завдання. Виконані завдання у цілому відповідають вимогам, хоча мають незначні огріхи.
	3 бали	Студент бере активну участь у занятті. Висловлює власні міркування, наводить

		доцільні приклади. Володіє міцними знаннями, оперує ними при виконанні практичних завдань. Самостійно використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали виконуючи практичні завдання. Не припускається помилок при їхньому виконанні. Активно приймає участь у дискусіях, виступає експертом практичних завдань, що виконали однокурсники.
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: аналітична записка «Алгоритм розробки освітньо-професійної програми на здобуття рівня «фаховий молодший бакалавр» (або «бакалавр», «магістр») спеціальності 012 Дошкільна освіта» (на вибір студента)	0 балів	Завдання не виконано.
	1-4 бали	Завдання виконано формально, стандартними книжковими фразами, без власних роздумів. Аналітична записка сфокусована на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу. Здобувач вищої освіти продемонстрував епізодичні, безсистемні знання, погано обізнаний з особливостями розробки ОПП на здобуття рівня фаховий молодший бакалавр» (або «бакалавр», «магістр») спеціальності 012 Дошкільна освіта. При перегляді аналітичної записки (у вигляді презентації) наявні технічні проблеми, що не дозволяють ефективно її демонструвати, переглядати чи розуміти зміст. При захисті студент не зміг надати повну, чітку відповідь на більшість запитань експертів, або взагалі не зміг відповісти на запитання.

	5-7 балів	<p>Аналітична записка має чіткі цілі, відповідні темі. Включена інформація здобута із різноманітних джерел. Проте не повністю виконанні завдання, недостатньо ретельно розроблена ОПП (додаткова спеціалізація за вибором студента згідно національного класифікатора професій) на здобуття рівня «фаховий молодший бакалавр» (або «бакалавр», «магістр») спеціальності 012 Дошкільна освіта.</p> <p>Під час захисту наявні декілька технічних, не дуже серйозних, проблем при запуску електронних матеріалів (презентації), що уповільнювало демонстрацію аналітичної записки. Здобувач вищої освіти захистив презентовані матеріали, відповів на всі запитання експертів. Надана аналітична записка на освітньо-професійну програму на здобуття рівня «фаховий молодший бакалавр» (або «бакалавр», «магістр») спеціальності 012 Дошкільна освіта корисна не тільки студентові, який її розробив.</p>
	8-10 балів	<p>Завдання виконано з творчим підходом, містить нешаблонні фрази, розгорнуте, цікаве, відрізняється власними роздумами, висновками. Здобувач вищої освіти показав явне поглиблення та розуміння теми; аналітична записка притягує увагу аудиторії,</p>

		<p>вона має чіткі цілі, відповідні темі, зроблений акцент на важливих питаннях. Студент продемонстрував вміння здійснювати пошукову діяльність, знаходити джерела інформації та опрацьовувати їх, узагальнювати і упорядковувати інформацію щодо розробки ОПП. Продемонстрував вміння ретельно аналізувати розроблене ОПП на здобуття рівня «фаховий молодший бакалавр» (або «бакалавр», «магістр») спеціальності 012 Дошкільна освіта. Повністю захистив аналітичну записку, відповів на всі запитання експертів.</p>
Самостійна робота	0-1 бал	<p>Завдання не виконано або здобувач розпізнає лише деякі об'єкти вивчення та визначає їх на побутовому рівні, може описувати деякі об'єкти вивчення; має фрагментарні уявлення з предмета вивчення; виконує елементарні прийоми практичних завдань.</p>
	3-2 балів	<p>Завдання виконане формально, здобувач знає окремі факти, що стосуються навчального матеріалу; виявляє здатність елементарно висловлювати думку; самостійно та за допомогою викладача може виконувати частину практичних завдань; знає послідовність виконання завдання; практичні завдання містять багато суттєвих відхилень від установлених вимог, при їх</p>

		виконанні потребує систематичної допомоги викладача.	
	5-4 бали	У виконанні завдань виявляє креативність, самостійно і логічно відтворює фактичний і теоретичний матеріал та наводить приклади; володіє навчальним матеріалом і використовує набуті знання, уміння у стандартних ситуаціях; самостійно виконує практичні завдання відповідно до рекомендацій; практичні завдання виконанні в повному обсязі.	
Письмова робота (за кожною темою)	0 балів	Письмова робота не виконана	(Письмова робота включає 1 запитання. За правильне виконання письмової роботи студенти отримують – 1 бал.
	1 бал	Письмова робота виконана	Виконання в повному обсязі письмових робіт дозволяє студенту набрати 6 балів з навчальної дисципліни).

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамен)

Для навчальної дисципліни «Організація освітньої діяльності в закладах фахової передвищої, вищої освіти» за навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі усного екзамену, відводиться 20 балів. Здобувач вищої освіти може скласти екзамен, якщо кількість отриманих впродовж вивчення дисципліни балів не менше як 40. Накопичені здобувачем бали під час вивчення навчальної дисципліни не анулюються, а

сумуються. Оцінка за екзамен не може бути меншою за кількість накопичених ним балів.

Бали	Критерії
0 балів	Здобувач не відповідає на запитання.
1-5 балів	Здобувач розпізнає деякі об'єкти вивчення та визначає їх на побутовому рівні, може описувати деякі об'єкти вивчення; має фрагментарні уявлення з предмета вивчення; використовує елементарні прийоми виконання практичного завдання.
6-10 балів	Здобувач знає окремі факти, що стосуються навчального матеріалу; виявляє здатність елементарно висловлювати думку; виконує частину практичного завдання.
11-15 балів	Здобувач надає відповіді на запитання в цілому правильні, але здобувач припускається помилок у визначеннях. Здобувач робить власні висновки, наводить приклади практичного використання; виконує практичне завдання з незначними огріхами.
16-20 балів	Здобувач надає відповіді на запитання повні, обґрунтовані, логічно побудовані, з прикладами практичного використання; відповідаючи, здобувач розмірковує, робить власні висновки виконує правильно практичне завдання.

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90-100 А)	Здобувач демонструє міцні знання з організації освітньої діяльності в закладах фахової передвищої, вищої освіти в обсязі, що відповідає програмі навчальної дисципліни, вільно володіє навчальним матеріалом і науково-

	<p>понятійним апаратом, аргументовано висловлює свої думки, виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань під час самостійної роботи. Усні відповіді відрізняються впевненістю, повнотою, логікою та аргументованістю. Має міцні й повні знання про: особливості організації освітнього процесу закладу фахової передвищої, вищої освіти; правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях; реалізує теоретичні положення навчальної дисципліни виконуючи практичні завдання у сфері освітньої діяльності в закладах фахової передвищої, вищої освіти. При виконанні практичних завдань проявляє вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включається в обговорення, відстоює власну точку зору в питаннях та рішеннях, що розглядаються.</p> <p>Оцінка нижче 100 балів обґрунтовується недостатнім розкриттям теоретичних питань навчальної дисципліни, або тим, що студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.</p>
<p>Добре (82-89 В)</p>	<p>Здобувач володіє навчальним матеріалом і основним науково-понятійним апаратом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, висловлює свої думки, виявляє в більшості випадків творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань під час самостійної роботи. Усні відповіді відрізняються логікою та аргументованістю, хоча вони не завжди повні. Має достатні знання про сутність організації освітнього процесу у закладах фахової передвищої, вищої освіти. Демонструє знання, володіння матеріалом в обсязі, що відповідає програмі</p>

	<p>навчальної дисципліни, робить на їхній основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але припускається несуттєвих помилок. При виконанні практичних завдань, здобувач самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною.</p>
<p>Добре (74-81 C)</p>	<p>Здобувач володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не завжди спроможний формулювати власні висновки та узагальнення. Усні відповіді є загалом правильними, але не завжди повними. Має уявлення про: особливості організації освітнього процесу, розробку та акредитацію освітніх програм на здобуття рівня «фаховий молодший бакалавр» (або «бакалавр», «магістр») спеціальності 012 Дошкільна освіта». Володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, знає основні теоретичні положення, що відповідають програмі навчальної дисципліни, аналізує можливі практичні ситуації та вирішує їх, але припускається помилок, які усуває за підтримки з боку викладача або однокурсників. Помилки у відповідях не є системними, впевнено працює за алгоритмом.</p>
<p>Задовільно (64-73 D)</p>	<p>Здобувач володіє основними аспектами навчальної інформації з курсу на репродуктивному рівні, здатний використовувати набуті знання у стандартних ситуаціях, проте часто припускається помилок. Має певні, проте не систематизовані уявлення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти. Розуміє основні положення навчальної дисципліни, котрі є визначальними і орієнтується у напрямі вирішення практичних завдань. Здобувач усвідомлює логіку виконання</p>

	<p>практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішення. Самостійно вирішує завдання за зразком, допускає значну кількість неточностей, помилок, котрі усуває під керівництвом викладача, підтримки з боку однокурсників.</p>
<p>Задовільно (60-63 E)</p>	<p>Здобувач має епізодичні та поверхневі знання про особливості організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти, принципи державної політики в галузі освіти; законодавчі документи освіти, нормативні акти, що визначають стратегію розвитку системи освіти. Усні відповіді неповні, вирізняються неточністю, неаргументовані, здобувач припускається помилок у визначеннях і використанні наукової термінології. Майже не виявляє творчості у вирішенні завдань, що пропонуються для розв'язання впродовж вивчення навчальної дисципліни, не здатний вирішувати нестандартні ситуації без сторонньої допомоги; здебільшого не має власної позиції. Потребує значної допомоги з боку викладача структурувати зміст навчального матеріалу за його логікою, виділяти знання й демонструвати уміння щодо аналізу навчальних і реальних педагогічних ситуацій, пов'язаних з організацією освітньої діяльності в закладах фахової передвищої, вищої освіти. Знання несистемні, фрагментарні. Виконання практичних завдань, формалізоване: є відповідність алгоритму. Відсутнє глибоке розуміння особливостей розробки та акредитації освітніх програм на здобуття рівня «фаховий молодший бакалавр» (або «бакалавр», «магістр») спеціальності 012 Дошкільна освіта».</p>
<p>Незадовільно (35-59 FX)</p>	<p>Здобувач майже не володіє навчальним матеріалом, знання з основних змістових модулів навчальної дисципліни</p>

	<p>фрагментарні, опанував менше половини обсягу навчального змісту, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Викликає суттєві труднощі необхідність вирішення пропонованих ситуації, пов'язаних із професійною діяльністю; не має власної позиції щодо їх оцінювання. Фактично відсутні, або виявляються епізодично навички пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел. Відсутнє цілісне усвідомлення навчального матеріалу. Здобувач працює пасивно, практичні завдання виконує переважно з помилками, виправляє помилки лише при виконанні нескладних практичних завдань.</p> <p style="text-align: center;">Здобувач допускається до повторного складання іспиту.</p>
--	---

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Розкрийте особливості формування і реалізації державної політики у сфері освіти.
2. Схарактеризуйте міжнародні нормативно-правові акти про організацію освітнього процесу та розкрийте їхній вплив на формування державної політики в галузі фахової передвищої, вищої освіти України.
3. Схарактеризуйте систему фахової передвищої освіти України.
4. Схарактеризуйте систему вищої освіти України.
5. Право на отримання фахової передвищої, вищої освіти.
6. Розкрийте головні завдання і напрями організації діяльності закладів фахової передвищої, вищої освіти.
7. Схарактеризуйте Закон України «Про вищу освіту»,
8. Схарактеризуйте Закон України «Про фахову передвищу освіту».
9. Схарактеризуйте категорії учасників освітнього процесу.
10. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів фахової передвищої освіти.
11. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти.
12. Розкрийте особливості стандартизації освітньої діяльності в Україні.
13. Схарактеризуйте стандарт фахової передвищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта.
14. Схарактеризуйте стандарт вищої освіти (рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень) спеціальності 012 Дошкільна освіта.
15. Схарактеризуйте стандарт вищої освіти (рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень) спеціальності 012 Дошкільна освіта.
16. Схарактеризуйте порядок розгляду та затвердження стандарту вищої освіти.

17. Схарактеризуйте порядок розгляду та затвердження стандарту фахової передвищої освіти.

18. Схарактеризуйте професійні стандарти на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», «Вихователь закладу дошкільної освіти»: перелік загальних компетентностей та трудових функцій.

19. Схарактеризуйте національну рамку кваліфікацій. Рівні національної рамки кваліфікацій.

20. Розкрийте різницю між освітніми програмами (освітньо-професійна, освітньо-наукова).

21. Схарактеризуйте «Положення про освітню програму».

22. Розкрийте різницю між обов'язковими та вибірковими компонентами освітньої програми.

23. Схарактеризуйте критерії оцінювання якості освітніх програм фахової передвищої, вищої освіти.

24. Розкрийте порядок проведення акредитації освітніх програм фахової передвищої освіти.

25. Розкрийте порядок проведення акредитації освітніх програм вищої освіти.

26. Схарактеризуйте особливості акредитації освітніх програм іноземними акредитаційними агентствами та незалежними установами оцінювання.

27. Розкрийте рівні, ступені та кваліфікації освіти згідно опанування відповідних освітніх програм.

28. Схарактеризуйте порядок розробки, відкриття, запровадження та закриття сертифікатних програм.

29. Визначте порядок реалізації сертифікатних програм.

30. Схарактеризуйте навчально-методичне забезпечення освітнього процесу.

31. Розкрийте основні вимоги до навчального плану та особливості його розробки.
32. Розкрийте особливості розробки графіка освітнього процесу.
33. Розкрийте порядок формування вибіркової складової індивідуального навчального плану студентів.
34. Розкрийте роль робочого плану в організації освітнього процесу.
35. Схарактеризуйте особливості розробки та використання робочої програми та силабусу навчальної дисципліни в освітньому процесі.
36. Навчально-методичний комплекс дисципліни.
37. Розкрийте вимоги до складання розкладу навчальних занять та заліково-екзаменаційних сесій.
38. Схарактеризуйте основні завдання освітнього процесу.
39. Визначте та схарактеризуйте основні документи з організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти.
40. Визначте та схарактеризуйте основні документи з організації освітнього процесу в закладах вищої освіти.
41. Розкрийте участь факультету, кафедри, циклової комісії в організації освітнього процесу закладу освіти,
42. Розкрийте особливості навчання здобувачів освіти за індивідуальним планом та графіком.
43. Навчальний час здобувача освіти.
44. Рух здобувача освіти: порядок поновлення, переведення, відрахування.
45. Схарактеризуйте правила поведінки здобувачів освіти.
46. Схарактеризуйте робочий час науково-педагогічних працівників.
47. Схарактеризуйте форми організації навчання.
48. Схарактеризуйте особливості самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти.
49. Розкрийте особливості практичної підготовки здобувачів освіти.

50. Схарактеризуйте організацію освітнього процесу із застосуванням цифрових технологій навчання.

51. Схарактеризуйте організацію навчання осіб з особливими освітніми потребами.

52. Розкрийте реалізацію права здобувачів освіти на академічну мобільність.

53. Схарактеризуйте форми і види академічної мобільності здобувачів освіти.

54. Схарактеризуйте рівні та види контролю якості навчання.

55. Розкрийте критерії оцінювання знань студентів.

56. Схарактеризуйте «Положення про внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності». Схарактеризуйте оцінку якості освітнього процесу, моніторинг практичної підготовки здобувачів освіти.

57. Академічна доброчесність учасників освітнього процесу.

58. Розкрийте особливості атестації здобувачів фахової передвищої освіти. Схарактеризуйте особливості проведення зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти, (національний мультитест як альтернатива ЗНО).

59. Розкрийте особливості атестації здобувачів вищої освіти.

60. Схарактеризуйте вимоги до документів про фахову передвищу, вищу освіту.

СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ

Автономія закладу вищої освіти – самостійність, незалежність і відповідальність закладу вищої освіти у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації освітнього процесу, наукових досліджень, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, самостійного добору і розстановки кадрів у межах, встановлених цим Законом.

Академічна година – це мінімальна облікова одиниця навчального часу.

Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених Законом України «Про освіту», цим Законом та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами.

Академічна мобільність у фаховій передвищій освіті – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити дослідницьку (мистецьку, спортивну) діяльність в іншому закладі освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами.

Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

Академія, інститут – галузевий (профільний, технологічний, технічний, педагогічний, богословський/теологічний, медичний,

економічний, юридичний, фармацевтичний, аграрний, мистецький, культурологічний тощо) заклад вищої освіти, що провадить інноваційну освітню діяльність, пов'язану з наданням вищої освіти на першому і другому рівнях за однією чи кількома галузями знань, може здійснювати підготовку на третьому і вищому науковому рівнях вищої освіти за певними спеціальностями, проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, є провідним науковим і методичним центром, має розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових і науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню наукових знань та провадить культурно-просвітницьку діяльність.

Акредитація освітньої програми вищої освіти – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти. Оцінювання якості освітньої програми та освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет відповідності стандарту вищої освіти, спроможності виконання вимог стандарту, а також досягнення заявлених у програмі результатів навчання відповідно до критеріїв оцінювання якості освітньої програми.

Акредитація освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти – оцінювання освітньо-професійної програми та освітньої діяльності закладу фахової передвищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості фахової передвищої освіти.

Атестація – це встановлення відповідності засвоєння здобувачами освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів фахової передвищої, вищої освіти.

Бакалавр – це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС. Для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі освітнього ступеня фахового молодшого бакалавра або

на основі фахової передвищої освіти заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, максимальний обсяг яких визначається стандартом вищої освіти. Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності в неї повної загальної середньої освіти.

Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти.

Галузь знань – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти широка предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей.

Графік навчального процесу, як структурний елемент навчального плану, визначає тривалість теоретичного навчання, практичної підготовки, семестрового контролю (екзаменаційних сесій), підготовки кваліфікаційної роботи, підсумкової атестації, канікулярної відпустки, самостійної роботи (для заочної форми навчання).

Державна служба якості освіти – центральний орган виконавчої влади України в галузі освіти. Відповідно до нового Закону «Про освіту», Служба призначена допомагати закладам освіти підвищити її якість, сформувати довіру суспільства, гарантувати якість освіти. До зони відповідальності Державної служби якості освіти потраплять заклади дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійно-технічної освіти, фахової передвищої освіти.

Дистанційна форма здобуття освіти – це індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Дослідницька діяльність у сфері фахової передвищої освіти – діяльність закладу фахової передвищої освіти, спрямована на проведення наукових досліджень з метою отримання і використання нових знань та здійснення технічних і науково-технічних розробок.

Другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування задач дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі професійної діяльності.

Дуальна форма здобуття вищої освіти – це спосіб здобуття освіти здобувачами денної форми, що передбачає навчання на робочому місці на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації обсягом від 25 % до 60 % загального обсягу освітньої програми на основі договору. Навчання на робочому місці передбачає виконання посадових обов'язків відповідно до трудового договору.

Експерт – особа, яка володіє потрібними знаннями та навичками, що дають їй змогу ефективно здійснювати оцінювання якості освітніх програм та освітньої діяльності закладів освіти за цими програмами та розробляти рекомендації щодо покращення якості вищої освіти за відповідними спеціальностями.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Заклад вищої освіти – окремий вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність,

забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей.

Заочна форма здобуття освіти – це спосіб організації навчання здобувачів освіти шляхом поєднання навчальних занять і контрольних заходів під час короткочасних сесій та самостійного оволодіння освітньою програмою в період між ними. Тривалість періоду між навчальними заняттями та контрольними заходами не може бути меншою, ніж один місяць.

Засновник закладу вищої освіти – органи державної влади від імені держави, відповідна рада від імені територіальної громади (громад), фізична та/або юридична особа, рішенням та за рахунок майна яких засновано заклад вищої освіти. Права засновника, передбачені цим Законом, набуваються також на підставах, передбачених цивільним законодавством.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Індивідуальне заняття проводиться з окремими здобувачами вищої освіти з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання – одна з форм самостійної роботи студента, яка передбачає виконання завдання з окремих дисциплін, визначених робочою програмою навчальної дисципліни (підготовка реферату, тез, доповіді, повідомлення тощо). Окремі види індивідуальних завдань виконуються студентом під керівництвом викладача.

Індивідуальний графік навчання – це порядок організації індивідуального навчання здобувача освіти з однієї або декількох дисциплін навчального плану та терміни контролю його знань протягом навчального семестру.

Індивідуальний навчальний план містить інформацію про перелік і послідовність вивчення навчальних дисциплін, обсяги навчального

навантаження студентів з усіх видів навчальної діяльності та відповідні форми контролю. Індивідуальний навчальний план формується за результатами особистого вибору студентом дисциплін в обсязі, не меншому як 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для певного рівня освіти, з урахуванням вимог освітньої програми щодо вивчення її обов'язкових компонентів.

Інноваційна діяльність у сфері фахової передвищої освіти – діяльність закладу фахової передвищої освіти, спрямована на створення або вдосконалення конкурентоздатних технологій, у тому числі інформаційних, продукції або послуг; трансформація наукових досліджень і розробок у практичну діяльність, новий підхід до надання освітніх послуг, їх адаптація до потреб ринку праці та суспільства; застосування рішень організаційно-технічного, виробничого, адміністративного або іншого характеру, що істотно поліпшують якість виробництва та/або соціальної сфери.

Кафедра – базовий структурний підрозділ ЗВО (його філій, інститутів, факультетів), що проводить освітньо-виховну і методичну діяльність з однієї або кількох споріднених спеціальностей, спеціалізацій чи навчальних дисциплін і здійснює наукову, науково-дослідну та науково-технічну діяльність за певним напрямом.

Кваліфікації вищої освіти відповідають: бакалавр – 6 рівню Національної рамки кваліфікацій та першому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти; магістр – 7 рівню Національної рамки кваліфікацій та другому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти; доктор філософії, доктор мистецтва – 8 рівню Національної рамки кваліфікацій та третьому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти; доктор наук - 8 рівню Національної рамки кваліфікацій.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла

компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.

Кваліфікація фахової передвищої освіти – фаховий молодший бакалавр відповідає 5 рівню Національної рамки кваліфікацій.

Компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

Консультація – додаткова допомога викладача студентові чи групі студентів, де студенти отримують відповіді на конкретні запитання, пояснення окремих положень, методичні поради.

Контроль якості освіти – аналіз абсолютної успішності та якості навчання, який здійснюється двічі на рік за результатами зимової та весняно-літньої заліково-екзаменаційних сесій.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Критерії оцінювання освітньої програми та освітньої діяльності за освітньою програмою в закладі вищої освіти: рівень «F» – освітня програма та/або освітня діяльність за цією програмою не відповідає визначеному критерію, і виявлені недоліки мають фундаментальний характер та/або не можуть бути усунені протягом одного року; рівень «E» – освітня програма та/або освітня діяльність за цією програмою загалом не відповідає визначеному критерію, однак виявлені недоліки можна усунути протягом одного року; рівень «B» – освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими; рівень «A» – освітня програма та освітня діяльність за цією

програмою повністю відповідають визначеному критерію, у тому числі мають інноваційний/взірцевий характер.

Критерії оцінювання фахової передвищої освіти встановлення ступеня відповідності освітньо-професійної програми та освітньої діяльності за цією програмою: «**відповідає**» – освітньо-професійна програма та освітня діяльність за цією програмою відповідають визначеному критерію; «**відповідає умовно**» – освітньо-професійна програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає визначеному критерію, однак мають місце недоліки, що можуть бути усунуті протягом одного календарного року; «**не відповідає**» – освітньо-професійна програма та освітня діяльність за цією програмою не відповідає визначеному критерію, і виявлені суттєві порушення та недоліки, які не можуть бути усунені протягом одного календарного року.

Лабораторне заняття – форма навчального заняття, де студент під керівництвом викладача особисто проводить натурні або імітаційні експерименти чи дослідження з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, набуває практичних навичок з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

Лекція – основний вид навчальних занять, призначених для викладання теоретичного матеріалу.

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Магістр – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти (науковою установою) у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною або за освітньо-науковою програмою. Обсяг освітньо-професійної програми

підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС, обсяг освітньо-наукової програми – 120 кредитів ЄКТС. Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків.

Мережева форма здобуття освіти – це спосіб організації навчання здобувачів освіти, завдяки якому оволодіння освітньою програмою відбувається за участю закладу освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, що взаємодіють між собою на договірних засадах.

Навчальний план – нормативний документ ЗВО/ фахової передвищої освіти, що розробляється на підставі відповідної освітньої програми і визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем відповідного ступеня вищої освіти програмних результатів навчання.

Навчальний семестр – складова частина навчального часу студента, яка закінчується підсумковим контролем.

Навчально-методичний комплекс дисципліни (НМКД) містить: навчальну (типову) програму; робочу навчальну програму навчальної дисципліни; перелік навчально-методичного оснащення (посібники, технічні засоби); перелік нормативних документів (аналітично-нормативна документація; конспект лекцій з навчальної дисципліни; методичні картки до кожного навчального заняття (лекцій, семінарських, практичних робіт, лабораторних робіт); методичні рекомендації до виконання самостійної роботи студентів; методичні матеріали до виконання лабораторно-практичних занять; методичні вказівки для студентів щодо виконання індивідуальних завдань (курскових та дипломних проєктів), рефератів тощо; завдання для курсових та дипломних проєктів, зразки оформлення звітів, щоденників, курсових та дипломних проєктів; рішення типових задач тощо;

банк засобів діагностики навчальних досягнень студентів (для вхідного, поточного, модульного контролю, підсумкового контролю).

Національна рамка кваліфікацій – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти – один з органів управління у сфері вищої освіти, що є постійно діючим колегіальним органом, уповноваженим на реалізацію державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти.

Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері фахової передвищої, вищої освіти, що провадиться в закладі освіти через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у здобувачів освіти (студентів), а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Освітньо-професійна програма у сфері фахової передвищої освіти – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення визначених результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації.

Освітньо-творчий рівень вищої освіти передбачає оволодіння методологією мистецької та мистецько-педагогічної діяльності, здійснення самостійного творчого мистецького проєкту, здобуття практичних навичок

продукування нових ідей і розв'язання теоретичних та практичних проблем у творчій мистецькій сфері.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації.

Освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу.

Особа з особливими освітніми потребами – особа з інвалідністю, яка потребує додаткової підтримки для забезпечення здобуття вищої освіти.

Очна (денна, вечірня) форма здобуття освіти – це спосіб організації навчання здобувачів освіти, що передбачає проведення навчальних занять та практичної підготовки не менше 30 тижнів упродовж навчального року.

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування складних спеціалізованих задач у певній галузі професійної діяльності.

Постакредитаційний моніторинг – оцінювання органом, що прийняв рішення про акредитацію, виконання наданих за результатами акредитації рекомендацій та/або відповідності критеріям акредитації.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти в університеті є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми підготовки фахівців за певним освітнім рівнем.

Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому здобувачі вищої освіти під керівництвом викладача закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають програмних результатів навчання шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань, вправ тощо.

Професія, для якої запроваджено додаткове регулювання – вид професійної діяльності, доступ до якого, окрім наявності освіти відповідного рівня та спеціальності, визначається законом або міжнародним договором.

Регіональне замовлення у сфері вищої освіти – засіб задоволення потреб економіки держави, регіону та суспільства у кваліфікованих кадрах, забезпечення конституційного права громадян на вищу освіту шляхом укладання регіональним замовником (Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями) із закладом вищої освіти регіонального контракту на підготовку фахівців з вищою освітою.

Регіональне замовлення у сфері фахової передвищої освіти – засіб задоволення потреб економіки держави, регіону та суспільства у кваліфікованих кадрах, забезпечення конституційного права громадян на освіту шляхом укладання регіональним замовником (обласною, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями) із закладом фахової передвищої освіти регіонального контракту на підготовку фахівців освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та/або бакалавра.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів.

Рівень фахової передвищої освіти передбачає здатність особи вирішувати типові спеціалізовані задачі в окремій галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідних наук та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.

Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом та основним документом навчально-методичного забезпечення дисципліни. Робоча програма навчальної дисципліни за своїм змістом є документом, що визначає загальні та спеціальні компетентності, якими має оволодіти здобувач фахової передвищої, вищої освіти, відповідно до освітньо-професійної програми підготовки майбутнього фахівця.

Робочий навчальний план – нормативний документ, що складається для кожного року навчання на основі навчального плану освітньої програми та за результатами запису здобувачів її освіти на вибіркові дисципліни на відповідний навчальний рік, і визначає конкретні форми та обсяг проведення навчальних занять, форми поточного і підсумкового контролю та атестації.

Розклад навчальних занять – це документ фахового, який забезпечує виконання навчального плану в повному обсязі щодо проведення аудиторних навчальних занять для певної навчальної групи. У розкладі зазначається назва навчальної дисципліни, прізвище та ініціали викладача, аудиторія, дата та час їх проведення. Терміни та час проведення екзаменаційних сесій, роботи екзаменаційних комісій, графіків консультацій також регламентується розкладом.

Самостійна робота здобувача вищої освіти є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

Семінарське заняття – форма навчального заняття, де викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань, чи в інший спосіб, що зазначений в робочій програмі чи методичних рекомендаціях до навчальної дисципліни.

Сертифікатна програма – спеціалізований навчальний курс або спеціалізований комплекс пов'язаних між собою складових (освітніх компонентів) встановленої тривалості, який передбачає професійно-спрямовану підготовку слухачів.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається закладом фахової передвищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну програму підготовки здобувачів фахової передвищої освіти.

Спеціалізація – складова спеціальності, що може визначатися закладом вищої освіти та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм вищої або післядипломної освіти.

Спеціальність – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників.

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності. Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями.

Стандарт фахової передвищої освіти – сукупність вимог до освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, які є спільними для всіх освітньо-професійних програм у межах певної спеціальності;

Студентоорієнтоване навчання – підхід до організації освітнього процесу, що передбачає: заохочення здобувачів фахової передвищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів фахової передвищої освіти, включаючи надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства здобувачів фахової передвищої освіти та адміністрації, педагогічних (науково-педагогічних) та інших працівників закладу фахової передвищої освіти.

Студентоцентроване навчання – підхід до організації освітнього процесу, що передбачає: заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

Третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності.

Університет – багатогалузевий (класичний, технічний) або галузевий (профільний, технологічний, педагогічний, фізичного виховання і спорту, гуманітарний, богословський/теологічний, медичний, економічний, юридичний, фармацевтичний, аграрний, мистецький, культурологічний тощо) заклад вищої освіти, що провадить інноваційну освітню діяльність за різними ступенями вищої освіти (у тому числі доктора філософії), проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, є провідним науковим і методичним центром, має розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових і науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню наукових знань та провадить культурно-просвітницьку діяльність.

Факультет – основний організаційний і навчально-науковий структурний підрозділ ЗВО третього та четвертого рівнів акредитації, що об'єднує відповідні кафедри і лабораторії.

Фаховий коледж – заклад фахової передвищої освіти або структурний підрозділ закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, що провадить освітню діяльність, пов'язану із здобуттям фахової передвищої освіти, може проводити дослідницьку та/або творчу мистецьку, та/або спортивну діяльність, забезпечувати поєднання теоретичного навчання з навчанням на робочих місцях. Фаховий коледж також має право відповідно до ліцензії (ліцензій) забезпечувати здобуття профільної середньої освіти професійного

та академічного спрямування, професійної (професійно-технічної) та/або початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти, та/або першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Фаховий коледж, який здійснює освітню діяльність у системі фахової спеціалізованої передвищої освіти, має право відповідно до ліцензії (ліцензій) забезпечувати здобуття базової загальної середньої освіти, якщо наскрізна освітньо-професійна програма передбачає підготовку фахового молодшого бакалавра на основі початкової загальної середньої освіти.

1. Учасниками освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти є:

- 1) особи, які навчаються в закладах фахової передвищої освіти;
- 2) педагогічні, науково-педагогічні та інші працівники закладів фахової передвищої освіти, які працюють у них за основним місцем роботи;
- 3) особи, які за основним місцем роботи на підприємствах, в установах, організаціях, закладах поєднують виконання своїх посадових обов'язків із практичним навчанням здобувачів фахової передвищої освіти для набуття ними професійних компетентностей, а також оцінюють його якість;
- 4) працівники підприємств, установ та організацій, діячі науки, мистецтва та спорту, які залучаються до освітнього процесу для читання окремих лекцій або беруть участь у роботі атестаційних комісій;
- 5) батьки (законні представники) здобувачів фахової передвищої освіти.

Учасниками освітнього процесу у закладах вищої освіти є:

- наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники;
- здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються у закладах вищої освіти;
- фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійних програмах;
- інші працівники закладів вищої освіти.

2. До освітнього процесу можуть залучатися роботодавці.

Фаховий молодший бакалавр – це освітньо-професійний ступінь, що здобувається на рівні фахової передвищої освіти і присуджується закладом освіти у результаті успішного виконання здобувачем фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми.

Циклова комісія – це структурний підрозділ закладу фахової передвищої освіти (його філії), що провадить освітню, методичну діяльність за певною спеціальністю (спеціалізацією), групою спеціальностей однієї або споріднених галузей, може проводити дослідницьку та/або творчу мистецьку, та/або спортивну діяльність за певною дисципліною (групою дисциплін). Циклова комісія створюється, якщо до її складу входять не менше п'яти педагогічних (науково-педагогічних) працівників, для яких заклад фахової передвищої освіти є основним місцем роботи.

Якість фахової передвищої, вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам фахової передвищої, вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Відомості про професійні стандарти. URL: <https://register.nqa.gov.ua/profstandarts> (дата звернення 28.02.2024)
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
3. Дем'янюк В. Особливості роботи викладачів коледжів з обдарованими студентами в системі МАН: досвід і перспективи: навчально-методичний посібник. Рівне: РОІППО, 2018. 101 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» (документ 1556-VII, чинний, поточна редакція – Редакція від 27.12.2023, підстава - 3438-IX). *Верховна Рада України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 28.02.2024)
5. Закон України «Про фахову передвищу освіту» (Документ 2745-VIII, чинний, поточна редакція – Редакція від 27.12.2023, підстава - 3438-IX). *Верховна Рада України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 28.02.2024)
6. Інструкція щодо складання розкладу занять у закладі вищої освіти. URL: https://www.oa.edu.ua/publik_information/instruction_rozklad.pdf (дата звернення 28.02.2024)
7. Інформаційний бриф: Освітній процес у ЗВО під час воєнного стану в Україні (2022 р.). URL: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00ZKWS.pdf
8. Кисельова О.І., Коломієць Л.В., Шевцов А.Г. Якість вищої освіти: організація навчання та вимірювання знань. Одеса: Бондаренко М.О., 2017. 244 с.
9. Кисіль В. В., Драч І. В., Кисіль Т. М. Модель задачі складання та оптимізації розкладу занять за умови задоволення об'єктивних та суб'єктивних вимог навчального закладу. *Інформатика, обчислювальна техніка та автоматизація. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: технічні науки. 2019. Том 30 (69). Ч. 1 № 6. С.65-70.

10. Кодекс честі учасників освітнього процесу Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». URL: https://pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/ZND001.pdf (дата звернення 28.02.2024)

11. Кулішов В. С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с.

12. Листопад О. А., Мардарова І. К. Методика підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності у системі дошкільної освіти. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*, 2021. Вип. 3 (47). С. 10-18.

13. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 88 с.

14. Наукові парадигми освітнього ландшафту. *Управління закладом освіти: підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів* / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, О.С. Боднар, В.В. Радул, О.М. Старокожко, Ю.І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Тернопіль-Бердянськ.: БДПУ, ТНПУ ім. Гнатюка, 2022. С. 57-89.

15. Основи педагогіки та інноваційні технології у вищій школі: Навчально-методичний посібник / уклад. Л. І. Васецька. 2-е вид., доповн. і перероб. Запоріжжя : ЗДМФУ, 2023. 145 с.

16. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5d6/f6f/665/5d6f6f66500b6196614933.pdf> (дата звернення 28.02.2024)

17. Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти (документ z1608-21, чинний, поточна редакція.

Прийняття від 01.07.2021). *Верховна рада України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1608-21#Text> (дата звернення 28.02.2024)

18. Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським), другим (магістерським) рівнями вищої освіти в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». URL: https://www.pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P002.pdf (дата звернення 28.02.2024)

19. Порядок розгляду та затвердження стандартів вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/poryadok-rozglyadu-ta-zatverdzhennya-standartiv-vishoyi-osviti> (дата звернення 28.02.2024)

20. Порядок розгляду та затвердження стандартів фахової передвищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvyshcha%20osvita/2021/02/18/poryadok-rozhlyadu-ta-zatverdzhennya-standartiv-fakhovoyi-peredvyshchoyi-osvity28012021.doc> (дата звернення 28.02.2024)

21. Постоян Т. Г. Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Управління освітньою та інноваційною діяльністю»: метод. реком. Одеса: Університет Ушинського, 2020. 73 с.

22. Примірний зразок освітньо-професійної програми для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів та інших нормативних документів: Лист Міністерства освіти і науки України від 28 квітня 2017 року. URL: <List-MON-1-9-239-vid-28-04-2017-zrazok-OP-bakalavr.pdf> (дата звернення 28.02.2024)

23. Про документи про вищу освіту (науковий ступінь). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/811-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення 28.02.2024)

24. Про документи про фахову передвищу освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0786-21#Text> (дата звернення 28.02.2024)

25. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення 28.02.2024)

26. Про затвердження Типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти та Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-23#Text> (дата звернення 28.02.2024)

27. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти». URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20ohrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf (дата звернення 28.02.2024)

28. Професійний стандарт на групу професій «Вихователь закладу дошкільної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення 28.02.2024)

29. Професійний стандарт на групу професій «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення 28.02.2024)

30. Равчина Т., Шемелюк Г. Організація освітнього процесу в системі фахової передвищої освіти у вимірі законодавчих змін. *Вісник Львівського університету*. Серія педагогічна. 2019. Випуск 34. С.198–208.

31. Розроблення освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти: методичні рекомендації/ укл. Н. Вітранюк, О. Соколова, Т. Іщенко, Т. Дуднік, Т. Дудус. Київ: НМЦ, 2022. 59 с.

32. Сбруева А. А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с.

33. Стандарти фахової передвищої, вищої освіти України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>; <https://mon.gov.ua/ua/osvita/fahova-peredvisha-osvita/sektor-fahovoyi-peredvishoyi-osviti/zatverdzeni-standarti> (дата звернення 28.02.2024)

34. Типові програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження професійних стандартів «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» та «Вихователь закладу дошкільної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/profesijnij-standart-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti/pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv-shodo-vprovadzhennya-profesijnih-standartiv> (дата звернення 28.02.2024)

35. Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; кол. авторів: А. Василюк, М. Дей, В. Базелюк (та ін.); НАПН України, Університет менеджменту освіти. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с.

36. Organization and Administration in Higher Education / Edited By Kristina 'KP' Powers, Patrick J. Schloss. New York, 2023. 298 p.

37. Structural and Functional Model of Professional Reflection Development in Teachers in the System of Methodical Work/ Nataliia Denha, Svitlana Genkal, Nataliya Shandra, Oleksii Lystopad, Mardarova Iryna, Maksymenko Anatolii // Web of Science. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*. 2022. Volume 14. Issue 1. Pages: 504-520. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/14.1/532>

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д.Ушинського. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>.

2. Електронний архів (репозитарій) Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua>.

3. Міністерство освіти і науки України: сайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua>

4. Офіційний портал Верховної ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

Навчальне видання

Ірина Костянтинівна Мардарова
Олексій Анатолійович Листопад
Наталія Миколаївна Гуданич

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ
ПЕРЕДВИЩОЇ, ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

Методичні рекомендації

Підп. до друку 29.03.2024. Формат 60x90/16. Папір офсетний.
Гарн. «Times» Друк цифровий. Ум. друк. арк. 3,25
Наклад 100 пр.
Університет Ушинського